

פתח דבר

ספר זה מגולל מסכת חיים של יחידה מיוחדת במינה, שחוללה תמורה בכל תחומי הפעילות של צה"ל ומערכת הביטחון. ראשיתה בהעזה, בחוזן ובציונות השורשית, שאיפיינו את מדינת ישראל בשנותיה הראשונות. התנופה הגדולה החלה כאשר הגו בצה"ל ובמערכת הביטחון את הרעיון להקים מרכז מחשבים מתקדם. היחידה הקטנה, שהחלה את דרכה עם עשרות ספורות של חולמים היתה הגרעין שהצמיח את יחידות המחשב באגפים ובחילות, במערכת הביטחון ובמשרדי ממשלה. מרכז המחשבים הכשיר דורות של אנשי מקצוע, מפתחים ויוזמים, שבנו לתפארת את תעשיית ההיי־טק הישראלית והפכו אותה לאחת מן המובילות בעולם כולו.

הספר מספר את סיפורה של היחידה מראשיתה. בניין צה"ל ומערכת הביטחון, העשייה הגדולה והמלחמות, הם חלק מן הסיפור. מעשים גדולים וקטנים, ויכוחים ומחלוקות, יוצרים בהתחברם זה לזה את הרצף ההיסטורי, המהווה את תולדות היחידה. בתחילת הדרך נדמה היה, שהמחשב יבטל את הצורך בכני־אדם, או יצמצם אותו, אולם ההיפך הוא הנכון. התפתחות המחשוב שהתקדמה בשנות אור מאז שנות ה־50, הגבירה את התלות במשאב האנושי.

המשאב היקר ביותר שלנו הם האנשים, קהילת אנשי ממר"ם, בעבר, בהווה ובעתיד, ולהם מוקדש הספר הזה באהבה, אנחנו מקווים, שבוגרי היחידה, מקימיה ובוגיה ימצאו בספר את חינם של ימי הבראשית, ויתגאו בכל ההתפתחויות. אנשי היחידה כיום יכירו את העבר ויוכלו למצוא את החיבור לשורשים. קוראים אחרים יכולים לראות בספר הזה פרק מרתק בתולדות צה"ל ומערכת הביטחון ובהיסטוריה של מדינת ישראל.

אני שמח על ההזדמנות שנפלה בחלקי, כמפקד היחידה, לברך על סיום המפעל הזה, שהחלה בו קודמתי בתפקיד, אל"ם (מיל') מירי קדמיאל. אני מודה למחברת, עמירה שחר, שהוציאה תחת ידי ספר מעמיק ומרתק, המשלב מחקר היסטורי שיטתי עם המימד האנושי, שבו באה לידי ביטוי רוח היחידה, המשלבת מקצועיות עם אנושיות וחברות. אני מודה למחלקת היסטוריה בתוה"ד, שבמסגרתה נכתב המחקר, לארכיון צה"ל ולהוצאת מערכות. תודה מיוחדת לשאול לביא, מוותיקי היחידה, שיום וליווה את התהליך לכל אורך הדרך, ואנחנו חבים רבות למסירותו ולנחישותו.

כיצורי אנוש, אנחנו אוצרים בתוכנו לא רק את ההווה שלנו, אלא אף את עברנו ועתידנו. חלומותינו יישארו מאחורינו כציוני דרך לסימון המקום שבו נמצאנו בעבר ושבו אנחנו נמצאים בהווה, אולם עלינו לדעת, כי הישגי האתמול אינם ערובה להצלחה במשימות העתיד. ברשותנו עתה החלומות והכלים כדי לנוע אל מעבר למילים, אל מעבר לאפשרי, אל המדומיין, אך גם אל ההמשכיות. זאת, כמובן, אם נשכיל להשקיע את הזמן הדרוש, את האנרגיה ואת המאמץ, כדי להגיע לפסגות גבוהות יותר של הישגים, ונעשה את המוטל עלינו בחדווה ומתוך תחושת מטרות. ובהקשר הזה יפה שירה של לאה גולדברג: "בהתחדש יומך עם בוקר ועם ליל, לבל יהיה יומי היום כתמול שלשום, לבל יהיה יומי עלי הרגל."